

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret; izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus).

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročninain in serati naprej. Vsi ro kopisi pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plačuje za enostopno petit-vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 11.

V Celovcu, v soboto, dne 28. maja 1910.

Leto III.

„Pri zaprtih vratih.“

Naši voditelji se bahajo, da je bil shod katoliškega političnega društva v Celovcu dne 28. aprila eden najsijajnejših! Mi pa pravimo: Ravno ta shod je pokazal nazadovanje, kakršnega koroški Slovenci pri katoliškem političnem društvu nismo še doživeli. Celo za časa naših najhujših začetnih narodnih bojov, so bili takratni tabori — javni! Niti govorniki, niti voditelji se niso bali govoriti javno. In kadar je politično in gospodarsko društvo delalo pred slovensko javnostjo na Koroškem svoj letni obračun, se je to vedno zgodilo javno. Shod je bil pristopen vsem narodnim Slovincem, da, celo nemškutarji so semtertja prišli. Letos si odborniki, in posebno gosp. dr. Brejc prvič niso upali na javnem shodu govoriti o vsem tem, kar jih peče in skrbi. Sklicali so najprej zaupen shod. Dasi so zaupnike skrbno izbrali, dasi so bili zaupniki zastraženi od vseh strani in dasiravno ni smel na zaupni shod nihče, o katerem so si le količkaj mislili, da ima zveze z opozicijo, še pri teh niso našli splošnega zaupanja. Naš kmet se ne oglasi tako hitro, posebno če ni govornik in če vidi, da bi ga prevpili. Toda celo marsikateri teh zaupnikov je obsojal potem grdo Brejčevu zmerjanje zoper družbo sv. Cirila in Metoda in zoper tiste može, ki nočejo slepo služiti Brejčevemu komandiranju. Potrebovali so dalje zaupen shod pri zaprtih vratih, da so mogli izraziti pozdrav gospodu dr. Šušteršiču in njegovi kranjsko-klerikalni ljudski stranki, s katero hodi sedaj naš poslanec Grafenauer čez drn in strn. Da se za Koroško razen tega, da nas „Slovenec“ sedaj hvali — ničesar ni doseglo — tega seveda tudi zaupnikom niso povedali. Šele, ko so opravili glavne in najnevarnejše stvari — otvorili so v dvorani, kamor itak noben drug ni več mogel, javni shod, na katerem so poročali razni odborniki o društvenih zadevah. Vsaka debata o točkah,

ki so se obravnavale prej — je bila izključena. In sedaj se bahajo, da je bil to najsijajnejši shod. Reveži, ki se sami delajo neumne, da bi bili tudi drugi tako neumni in to verjeli. Narodne Slovence, ki niso člani političnega društva, seveda to malo briga. Naša četa raste in napreduje, in najboljši dokaz našemu napredku je, da se gg. dr. Brejc in tovariši že skrivajo za zaprta vrata in samo pri oknih ven kličejo na korajžo — ne zoper narodne nasprotnike, ampak zoper lastne brate. Pač žalostni voditelji! O govorih bomo pa o priliki še natančneje poročali.

Kralj Edvard.

Dne 7. maja, ob 1/2 1. zjutraj je v Londonu umrl angleški kralj Edvard skoraj povsem nepričakovano. Zadnje čase se je pač vedelo, da nekoliko boleha, toda ker njegovo zdravje že izza njegovega nastopa na prestolu ni bilo dokaj trdno, se tudi temu bolehanju ni pripisovala posebna važnost. Šele v petek večer so prve vesti govorile o resnem položaju, kmalu na to se je javljalo, da je kraljevo stanje brezupno in ob 12 in 26 minut ponoči je že izdihnil.

Za politično življenje je smrt angleškega kralja degodek, ki se nikakor ne more prezreti. To se namreč ne more reči o vsakem vladarju. Marsikatera kronana glava je že legla v grob, ne da bi bilo to pomenilo kaj več kakor izpremembo imena pri dvorskih ceremonijah. Edvard pa je bil monarh, ki je osebno prav močno vplival na svetovno politiko in delal diplomatom velikih držav dosti skrbi. Njegove spretnne spletakarije so marsikaterega med diplomati po poklicu, ki mislijo, da so vzeli vso zvižnost v zakup, osupnile. Zakaj od mladega Edvarda ne bi bili nikdar pričakovali, da jim bo na stara leta kos na polju intrig. Ko je bil se princ, je bil pač že na glasu, toda ne zaradi svojih političnih sposobnosti, temveč zaradi svojega „gigerstva“ in zaradi svojih ljubezenskih in podobnih afer. Waleski princ — tako se imenuje angleški naslednik na prestolu — je ustvarjal gosposke „mode“ za ves „elegantni“ svet. V „fini“ družbi so se nosile take hlače, take kravate, taki telovniki, taki

svršniki, kakršne je nosil princ Edvard. Kakor opice so po njem posnemali vsako malenkost.

Kot princ je najrajši živel v Parizu, kajti vedel je, da se tam „živi“. Seveda če je denarja. Preprosto ljudstvo ve prekleto malo o onem „življenju“. Bogatini pa znajo denar, ki ga je znesla muka in beda delavnih ljudi na kupe, tudi drugod zapravljati. Pač pa je res, da je Pariz v tem oziru posebno na glasu. Tudi belgijski kralj Leopold, ki je ljubil „zabave“, je rad večkrat pogledal v Pariz; srbski Milan, ki je bil strokovnjak v zapravljanju denarja, ni bil nikjer tako rad kakor v Parizu. In tudi Edvard je imel svoje razloge, da mu je bilo to mesto najljubše. No, tudi nekoliko neugodnih spominov mu je ostalo na francosko metropolo, spominov na sitne škandalčke, v katere se je bil zapletel „po neprevidnosti“.

Rojen je bil Edvard dne 9. novembra 1841. Njegova mati je bila kraljica Viktorija, njegov oče princ-soproj Albert od Koburg Gothe. Prvo vzgojo, ki jo je nadzoroval energični oče sam, je dobival od privatnih učiteljev. Pozneje je študiral na vseučiliščih v Edinburgu, Oxfordu in Cambridge (Kembriđ). Oče mu je umrl leta 1861. Kmalu potem je dobil nalogo, zastopati svojo mater, kadar je bilo treba reprezentirati kraljevsko dostojanstvo. Zaradi tega pa ni prekinil svojega veselega življenja.

V letih 1875 in 1876, ko si je njegova mati nadela naslov „indijske cesarice“, je potoval po Indiji in že ta njegov izlet je bil politično pomemben.

Ko je prišel na prestol, je bil Edvard že prileten mož. Njegova mati je umrla dne 22. januarja 1901; bil je torej takrat že šestdesetleten. Kljub temu, da je Anglija po svoji ustavi zelo demokratična dežela, imajo podedovane oblike vendar veliko veljavo. Kralj si ne sme brez parlamenta dovoliti nobenega političnega čina; ampak slovesno kronanje ustavnega kralja je tako neizogibno kakor dolge starokopitne baroke, ki jih nosijo dostojanstveniki ob slovesnih prilikah. Toda Edvardovo kronanje se je zelo zavleklo in nekaj časa se je že mislilo, da ga ne bo več. Kralj je namreč obolel za vnetjem slepiča in takrat je bilo njegovo stanje resnično nevarno. Rešila ga je operacija, katero so izvršili dne 23. junija 1902 in dne 9. avgusta istega leta se je opravilo kronanje.

PODLISTEK.

Celovski „turnar“.

Povest iz starih časov.
Spisal Ferdo Plemič.

Konec.

V.

Zunaj je sprejel „turnarja“ Jurija vihar. Bila je namreč že pozna jesen. A Juri se ni brigal za mrzlo sapo, razgaljenih prs je prekoračil trg ter stopil v zvonik. Nato je prišel korakati po stopnicah navzgor. Čul je, kako tuli in gode veter krog zvonovih vrvi, čul tuintam golčanje goloba, ki ga je prebudil vihar. Čul je visje gori enakomerno tikanje zvonikove ure. Ali vse to mu je bilo že kaj vsakdanjega. Stopal je v temi navzgor in slednjič je prišel razgret vina in hoje do svojega stanovanja.

Vstopil je in prižgal trako. Oster piš skozi okno mu jo ugasne. Juri stopi do okna, da bi ga zaprl. Pri tem delu se ozre po mestecu. Celovec je ležal v temi. Le ena izmed večjih hiš je bila razsvetljena. Tam so današnji svatje praznovali poroko Monike s Heribertom. Dolgo je zrl Juri na daljne luči, in zdelo se mu je, da je plamen zajel vso hišo in da že sega po sosednjih, in da ves Celovec gori. In vzdihnil je Juri ter se umiril.

Zaprl je okno in vnovič prižgal trako. Nato je sedel k mizi in si podprl glavo ter se zamislil

v žalostno svoje življenje. In postajalo mu je huje in huje v duši, in vstal je naenkrat in začel besno kričati ter dirjati po svoji sobici naokolo.

Tedaj pa udari stolpina ura polnoč. Polnoč udari, zahrešči in se ustavi. Pozabil je je Juri naviti. Juri se zdrami in obstane. Mrtvaški mir mu leže na lice, oko-mu zre stekleno. S tresočo roko zgrabi za rog in se opoteka ven na hodnik.

In nastavlja je rog na ustni ter zatrobil na večerno stran, da se je čulo daleč gori po temnem jezeru. Potem se je obrnil na severno stran in je zatrobil, da je odmevalo od Gorice in Krns. In zatrobil je proti jutru, da je donelo skozi viharo noč doli do Krke.

Nato je korakal s trdnimi koraki proti južni strani.

„Pravijo ljudje,“ je zamrmral, „da turnar me sme trobiti na to stran, da ne zbudi mrtvih. Jaz pa jih hočem zbuditi, da bodo vsaj oni videli gorje mojega srca in razdvojenost moje duše. Saj ju itak nihče na tem svetu ne vidi!“

In nastavlja je rog na usta in zatrobil vanj z vso silo svojih izmučenih prs.

Zatutilo in zaječalo je v vihar in otožno je odmevalo od Osojnice sem.

Par trenutkov je bilo vse tiho. Juri je čul le buras udarce svojega srca. Njegovo oko pa je srpo strmelo dol na celovsko pokopališče. In glej, nakrat se mu je zazdelo, da so vsi beli nagrobni kamni tam doli oživel, in da se majajo, dvigujejo

višje, višje ter da plešejo divje kolo krog zvonika ter prihajajo bližje gor do njega.

Zatutil je vihar, Juriju je udarila gorka kri v glavo, zasumelo mu je v ušesih.

In tedaj se mu je zdelo, da so beli nagrobni kamni dospeli že do njega in da ga hočejo zasuti. A to niso bili več nagrobni kamni, ne Jurijeva mrzlična domisljija je videla zdaj že same mrtvece, ogrnjene v bele rjuhe. In tam, ni li njegov najboljši prijatelj, ki ga je nekoč ubil v slepi ljubosumnosti? Kri mu curlja s čela. Juri se je stresel po vsem životu strahu in mrzlice. A tam, tam, kdo pleše v tem mrtvaskem kolu? Meta je, mala Metka, in otožno ga gleda. In tudi njo je ubil on, tudi njo!

Zasibita se Juriju kolena, nehote hoče se prijeti za hodnikovo železno ograjo. A tudi roka mu je odpovedala službo.

„Metka!“ krikne se obupno nesrečni Juri, potem se zgrudi na tla. Srce mu je počilo.

Pozni meščani so čuli ta krik s temne višine. S tajno grozo v srcu so pospešili korake ter hiteli domov. Drugega dne pa se našli celovskega „turnarja“ mrtvega na hodniku, ki pelje krog stolpa. Obraz mu je bil teman, z roko pa si je tiščal srčno stran.

* * *

In to je povest o celovskem „turnarju“. Može ste jo že kdaj slisali, in brzkone je tedaj drugače zvenela. A ko sem ubiral nekoč ne-

Veliko nadlog je delal Edvardu želodec, radi česar je bil reden gost v Karlovih varih na Češkem. Telesne sitnosti ga pa vendar niso ovirale, da je izvrševal svoj poklic kot vladar zelo aktivno. V velikih izpremembah svetovne politike je imel svoje prste. Popotoval je, obiskaval je tuje dvore, sklepal zveze. Vendar se ni nikdar dal zavesti na ona pota, ki jih je neizmerno ljubil njegov nečak, nemški cesar Viljem. Edvard je znal pazno čuvati svoj ugled in skrbeti, da se ne smeši. Nikdar ni govoril, nikdar pridigal, nikdar vidno, z brzjavami, s političnimi pesmi i. t. d. vplival na politiko.

Res, da se mu ni posrečilo vse, česar se je polotil. Nekolikokrat je njegova diplomatska povzročila veliko vojno nevarnost za vso Evropo, zlasti v času maročanskega konflikta.

Poraz Rusije v vojni z Japonsko je silno dvignil angleško moč. Edvardovi spretnosti je v prvi vrsti pripisati, da se je izza te vojne proti nemško-avstrijsko-italijanski trozvezi sklenila zveza Anglije s Francijo in Rusijo, ki je precej močno vplivala tudi na Italijo. Odkar so končane afere vsled aneksije Bosne in Hercegovine, je tudi angleška politika postala očitno miroljubna. Smrt je dohitela Edvarda na vrhuncu moči.

Rajni kralj se je bil dne 10. marca 1863 poročil z dansko princeso Aleksandro in je imel v zakonu sedem otrok. Najstarejši sin Albert Viktor je umrl; drugi sin Jurij, ki mu sledi na prestolu, je bil rojen 3. junija 1865.

Dopisi.

Šmihel pri Pliberku. Nevarno zbolel je gospod Valentin Stangl, posestnik in občinski tajnik na pljučnici. Prehladil se je na neki vožnji, ko je bil komaj prestal težko operacijo. Zdravi ga povsod priljubljeni g. dr. Hudelist, zdravnik v Pliberku in Velikovu, z najboljšim uspehom. Bolezni obrnila se je že na boljše, kar želijo tudi Stangeljnovi prijatelji.

Škocijan v Podljubeljski dolini. Na binkoštni pondeljek je imela zborovanje pri p. d. «Ruš» kmetijska podružnica. Na zborovanje, ki je bilo jako dobro obiskano, sta prišla tudi g. potovalni učitelj Sumi in baron Guttmannsthal, in so z velikim zanimanjem poslušali predavanje glede raznih konjskih plemen. Govorilo se je tudi o gospodarskih razmerah našega okraja in o načnu, kako zboljšati gospodarstvo. Poslušalci so vsi zadovoljni in hvaležni odšli.

Kapla na Dravi. Kako se mora napraviti, da keglavci nehajo, kadar keglajo za previsok denar in ne daje ponočnega miru. Seveda to ne more vsak, kakor samo kmet p. d. Štamec v Kapli. Na dan Vnebohoda so se zbrali nekateri dobro izurjeni kegljavci skup v gostilni «pri Zajcu» in so kegljali pozno v noč za visok denar. Nekega mladega kmeta so za veliko obrali. Dobro si je domislil, ker se mu je demar smilil, ko je videl, kako visoko igrajo in ni imel ponočnega miru, tik njegovega dvorišča so pa kegljali. Najel je nekoga, po imenu Kursmič, kateri za eno osminko zganja vse stori, dal mu je kopalo, s katerim je moral mešati lastno stranišče ki stoji poleg kegljišča, in glej, pomagalo je! Ni trpelo več dolgo, in vsi so popustili, ta neprijeten duh jih je pregnal, in sli so narazen. Samo nek žagar je še ostal z dobičkom, kateri je dal 20 K za pijačo gledalcem, da so se ga pošteno napili. In sosed je ponosen na iznajdbo, katero bode ponavljal, kadar se bode za visok demar igralo in ne bo ponočnega miru.

Bekštajn. Nemškutarija se pri nas vedno bolj nopenja. Najbolj glasni so tisti ljudje, ki od Slovencev živijo. Najbolj pa se čudimo, da hodi na

brojne stopnice tja gor do «turnarskega» brloga, in ko sem zazrl vse ono lepo solnce nad seboj in ves omi mili božji svet pod seboj, tedaj se mi je zdelo, da se ni mogla vršiti ta povest drugače, nego sem jo vama tu napisal. In zato sem je napisal, da boste vedeli, koliko je trpelo človeško srce že v onih časih. Ker časi se se izpremenili in se še bodo, a človeško srce in njegovo trpljenje bosta ostala neizpremenjena tudi tedaj, ko odidete vi, in ko ugasne spomin name.

Smešnice.

Tekmovanje.

Mlada razposajena deklica je hotela dražiti starega učenjaka, kateri se ni hotel udeležiti plesa. Vprašala ga je, če se upa deset minut stati na eni nogi. «Dražestna gospica,» je odgovoril učenjak, «veseli me, da o tem dvomite, kajti dosedaj se mi je zdelo preneumno, tekrovati z goskami.»

Neznana pot.

Tujec: Kje se gre v Celovec?

Domačin: Ali ste iz Celovca?

Tujec: Da!

Domačin: Torej pojdite isto pot, kakor sem!

Nič zastoj.

K advokatu pride mož za svet vprašat. «Gospod doktor, meni je pojedel pes domačega

šulferajnsko zborovanje celo orožniški stražmešter Messner iz Malošč. Orožniki so za to plačani, da skrbijo za red in mir, ne pa zato, da se udeležujejo shodov, ki so naperjeni proti Slovincem. Dobro da vemo, kak duh veje pri žandarmeriji v Maloščah, tudi to bode enkrat prav prislo. Ciril in Metodovo družbo pa prosimo, da tem prej ko mogoče za tuk. Slovence kaj stori. Če bomo mi čakali na delovanje našega šolskega društva, bomo zastoj čakali. Sicer se pa tudi že nam odpirajo oči in tudi mi že vemo, zakaj da «Mir» hujska proti družbi. Če bi družba svoj denar dajala «Miru» ali tem gospodom, potem bi bilo gotovo vse prav. Če tudi v Celovcu se tako hujskajo proti družbi, mi kmetje na deželi vemo, da je to edina družba, katera si je pridobila največje zasluge za probujo Slovencev, posebno pa tudi koroških Slovencev.

Borovlje. Dne 20. t. m. so se vršila pri nas občinske volitve. Slovinci so skupno s socialnimi demokrati postavili svoje kandidate v tretjem razredu, žal pa se ni posrečilo, spraviti katerega v odbor. Dobil se sicer vsi od 121 do 129 glasov, a nemškutarji so jih prekosili s še enkrat tolikim številom. Zmagali so le s pomočjo pooblastil, katera so pobirali že februarja meseca. Ta poraz nas pa ne ustraši, kajti soglasno smo jim zaklicali: Na svidenje po treh letih! Takrat jo je zvil tudi znani Honzička, ki je prej veljal za dušo socialno demokratov, šel je namreč v boj proti svojim bratom, a zato ga je kar na voliču že pozdravil Ogriz (visoka glava) ter mu preskrbel boljše korito. No, pa haj!

Borovlje. Znano je, da je padla cena moka. Zato se oni trgovci, ki so jo nakupili prej prav mnogo za višjo ceno, praskajo za usesi, ker jo bodo morali zdaj v lastno škodo prodajati. To bo občutilo tudi naše konsumno društvo, kateremu načeluje, kakor pravijo ljudje, neumni Genčarij. Zavod bo imel gotovo občutno škodo. Ljudje, zapomnite si, da se mora s takimi gospodi na prihodnjem občnem zboru pošteno pomesti.

Trata. Dne 12. junija priredi telovadno društvo «Sokol» v Borovljah v novi dvorani pri Cingelcu na Trati veliko veselico z igro, petjem tamburanjem in plesom. Vabile se bo še s plakati. Slovinci in Slovenke, ne zamudite tega dneva, prihitite k nam, ako se hočete dobro zabavati!

Na zdar!

Žabnica. V četrtek se je udrila zemlja na železniški tir pri Žabnici ter je ustavljen promet na progi Trbiž-Pontafelj. Luksus-vlak Nica-Dunaj je moral v Žabnici ustaviti.

Pliberk. Zborovanja v pliberskem Narodnem domu se je udeležilo precejšnje število našega ljudstva. Obžalovali smo samo, da gospod dekan Marinič niso spoznali za vredno, pohiteti z visoke visočine dol v dolino solz, da bi osrečili svoje kristjane z posetom svoje zares vzvišene osebe. Pač vemo, da jim kristjan nič ne velja, ampak so protestanti kalibra pliberskega Metnitza in njega najbližji brati in sestre mnogo bolje! S slovenskim kmetom pač ne boste govorili v nemaški kultursprahi, kar vam je gotovo žal. Če to treba, bodemo še jasneje govorili in «Korošec» bo gotovo imel nekoliko vrst za Vas na razpolago.

Iz pliberske okolice. Pliberk ima v svoji sredini najhujše nasprotnike Slovencev, ki sicer poznajo nas le tedaj, kadar so volitve in kadar prinesemo denar. To so sedaj že mnogi Slovinci spoznali in zatogadelj se bomo varovali kupovat še nadalje pri pliberskih nemčurjih, vsaj pristnih Nemcev itak ni tam. Da pa vemo, kateri so nam najbolj nasprotni, bodemo od slučaja do slučaja te tudi imenovali. Za sedaj «priporočamo» samo Stöcklina in pekarja Bohinca. Stöckl je «lečatar»

zajca. Ali smem zahtevati 4 krone, če vem, čegav je bil pes?»

Advokat: Sveda!

Mož: Torej dajte mi 4 krone. Vaš pes je bil. Advokat mu plača. Ko je pa oni odšel, napiše pismo: Dolgujete mi za posvetovanje 10 kron.

Otroško modrovanje.

Sinček: Oče, zakaj imaš sive lase?

Oče: Za vsako tvojo nepokornost dobim en sivi las. Sinček (po premisleku): Ali oče, vi ste morali biti zelo nepokorni, ker ima ubogi ded same sive lase.

Zmota.

Pepček: Jaz imam bolho.

Mati: Ali Pepček, to bo zmota.

Pepček (po daljšem času): Mati, mene zopet štíplje zmota.

Previden.

Kmet (dobi delavca v ranci spečega): Kaj, lenoba, ne delaš! Nisi vreden, da bi solnce na te sijalo.

Delavec: No, zato sem se vlegel v senco.

Umetnost.

A: Kaj je zdravnik pregledal.

B: Pogledal mi je jezik.

A: No, to bi jaz tudi znal!

ter je pri vsaki cerkveni slavnosti s svojim kramom. Tako ga vidimo vedno na Prevaljah, v Šmihelu, v Žvabeku, Libučah, Vogrčah i. t. d. Slovenski kmetje in delavci, poznate tega strastnega nasprotnika Slovencev v zadevi pliberskega Narodnega doma? Zavedni občinski sveti! Vaša narodna dolžnost je pa, da takim hinavcem poveste, da na naših tleh ni prostora za nje. Pliberski pekar Bohinc je tudi pozabil, da nosi svoje «žemlje» in kruh v slovenske kraje in da od Slovencev živi. Zob za zob tudi njemu. Drugi pridejo še na vrsto.

Kotmaravas. Pred kratkem slavil je vrli naš Matija Posekar petdesetletnico. Osivel je v boju za narodne pravice in ostal spoštovan pri vseh, ki ga poznajo. Slava mu!

Prevalje. Vsled slabega vremena se je bila v naši dolini skratica hudo razširila in pobrala mnogo nežnih otrok. Tudi obče spoštovanega in uglednega lesnega trgovca-gostilničarja Fr. Labodnika je zadela britka nesreča, da je izgubil kar dva otroka. Naj ga vsaj malo tolaži splošno obžalovanje.

Št. Jakob v Rožu. Naznanjeni sokolski izlet v naš kraj je bil prepovedan samo zato, ker so Nemci grozili, da tudi pridejo. Mi opozarjamo in vabimo Sokole, da se vedno prijavijo, če naznanijo Nemci prihod kakega nemškega društva v slovenske kraje.

Korošci! Naročajte, priporočajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

Narodne zadeve.

«Koroške stvari in liberalno sokolsko paradiranje.» Pod tem naslovom je prinesel ljubljanski «Slovenec» dne 6. maja dopis, ki je potreben komentarja, da se osvetli članek sam in tudi mojster, ki ga je skuhal. Človek, ki se drzne pisati tako oblastno, a obenem nesramno o «koroških stvareh», nam je dobro znan, kajti njega je poklicala usoda, da «iztrga» slovenski Rož iz nemškutarjskih krempljev. Začel je pri Svečah, kjer ljudstvo še ni tako pokvarjeno kakor drugod po tej dolini, in ker se je pokazalo, da je tam ljudstvo še dobro, si gospodičič misli, da je on tisti, ki se sme slikati za rešitelja slovenskega življa, in res se šopiri kakor nezrel petelinček ter mogočno trka na svoje junaške prsi. Jaka, to pa ni tako! Če kdo piše tako nesramno o Slovincih onstran Karavank, če v svojem ognju za narodno delo ne vidi boljšega posla, kot po svoji maniri sramotiti sokolstvo, še dolgo ni naroden delavec, ker prejasno kaže, da mu ni za skupnost, nego za razdor — taki pa so pri nas tudi oni ljudje, o katerih pravi sam v «Slovenčevom» članku, da so «Nemcem naklonjeni», in da se z mirnim delom lahko pridobijo. Mirno delo pa pomeni na Koroškem mirno spanje! Radovedni smo, če bo ostal dopisun dosleden, kaj bo pisal o kakem čukarskem izletu v Rožno dolino, ko zdaj pravi, da «liberalci s svojimi sokolskimi parade-izleti koroškimi Slovincem le neizmerno škodujejo.» Bodo li čuki res prišli po noči, kakor ptice, po katerih imajo ime? Če pridejo «Sokoli», se stem «nasprotnike le draži» — bodo li se «Čuki» z njimi bratili? Po teh besedah sodimo, da, da! Lepa stvar, ki je jasna, kakor dan! Prepričani smo tudi, da nesramni dopisun nima nima nobenega povoda, govoriti o pijanih Sokolih, gotovo bije pod vsakim sokolskim krojem postanejša duša, lepši značaj in za domovino bolj vneto srce, kakor se to kaže pri njem, ki je sicer posvečeno, a umazano roko pisal laži in nesramnosti v «Slovenca». Jasno povemo ob enem, da je to, kar piše človek takega kalibra, sicer enoglasno pisano, a da to še dolgo ni soglasno mnenje slovenskega ljudstva v Rožu.

Slovinci, kupujte in naseljajte se ob mejah! Le tako moremo dejansko reševati Slovenstvo v ogroženih krajih. Baš sedaj je ugodna prilika za nakup gostilen, pripravnih krajev za lesno trgovino in industrijska podjetja, graščine, večjega mlina, vse na Koroškem. V Celovcu, izven užitniške meje je naprodaj hiša, kjer bi krasno uspevala vinska trgovina brez konkurence. V slovečem zdravilišču na Štajerskem je naprodaj več popolnoma obrestonosnih vil. Slovinci in Slovani imajo prednost. V industrijskem predmestju na Štajerskem je na prodaj nova hiša za vinsko ali drugo trgovino. Več pove potovalni učitelj Ante Bag v Ljubljani. Priložiti je znamko za odgovor.

Volltev odbora kat.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Za predsednika je bil soglasno zopet izvoljen

dosedanji predsednik g. dr. Janko Brejc. V odbor so bili izvoljeni gg.: Poslanec Fr. Grafenauer, prošt Gr. Einspieler, župana J. Kogelnik in P. Miklavčič, msgr. V. Podgorc, kanonik Dobrovč, Albin Ehrlich, Janez Vošpernik, Miha Turk; kot namestniki gg.: Gr. Pak, Andrej Wutti in župan Vidman, kot pregledovalca računov gg.: Josip Zeichen in J. Koželj.

Novo ustanovljeno društvo „Slovenska straža“, ki se je porodilo pod zaščito kranjskih slovenskih klerikalcev bo — tako pravijo — v kratkem začelo delovati. — Mi smo vedno veseli, če je več društev in več ljudi, ki delajo za prebujo slovenskega naroda. — Posebno važno bi bilo društvo, ki bi se brigalo za Slovence na tak način, kakor se briga «Südmarka» za «Nemce». Če bomo kaj takega zvedeli ali slišali od nove «Straže» bomo zadovoljni tudi mi. Toda prezgodaj se ne moremo veseliti! Kranjski klerikalci so imeli v rokah že staro «Stražo» in so jo pustili spati leta in leta, ne da bi bili kaj storili. Tudi v nabiranju denarja za narodne namene, klerikalci niso posebno požrtvovalni. Med tem ko je nabrala družba sv. Cirila in Metoda od naprednih Slovencev proti «Rosegerjevem fondu» že okoli 800 prispevkov po 200 K. — Zato da more izdržavati še naprej toliko šol, se začeli nabirati klerikalci sklad za obmejne Slovence po 20 K. Toda med klerikalci še niti ni bilo toliko ljudi po 20 K kakor je bilo naprednjakov po 200 K. Tukaj se uresnični stari pregovor, da je včasih od žabe lažje dobiti las, kakor pa od gotovih gospodov kak denar. Brez denarja pa danes nič ni in zato smo radovedni, kako bodo klerikalci delovali! Če bi družbe sv. Mohorja ne bilo in nekaj posojilnic, potem bi tudi šolsko klerikalno društvo v Celovcu, ki je toliko odljubovalo, že davno zmrznilo.

Dr. Brejc je zabavil čez družbo sv. C. in M. zato, ker zbira v svojih vrstah vse, kar je naprednega. Mi pa pravimo, denar ni napreden, ni klerikalen. Če pa klerikalci ne dajo nobenega denarja in podpore in hočejo samo sprejemati podpore, potem se vendar družba na take ljudi ne more opirati. — Povsod pa je to, da tisti, ki kaj plača ima tudi pri vodstvu kaj govoriti. Naši klerikalci pa bi samo radi komandirali. Če bi se hotela družba opirati na klerikalce, potem bi imela kmalu prazno kaso, vse šole bi šle in mnogo tisoč slovenskih otrok bi odpadlo. Dr. Brejc se je javno lagal, da družba sv. C. in M. razširja po Koroškem «Slovenski Narod» in posebno celo «Svobodno Misel» in kar je tudi dokazal. Rekel je, da je našel slučajno v hiši nekega odbornika C. in M. podružnice cele kupe teh listov in da je dr. Brejc namreč takej mislil, da je to od družbe (kar dr. Brejc misli je seveda tudi vse res). — Družba je seveda izjavila, da ona ne pošilja takih časnikov na Koroško in iz tega razvidi dr. Brejc, da jih vendar le pošilja. Če je bil na pr. eden ubit, sednja mnogokrat zapre kakega nedolžnega človeka. Če torej ta nedolžni človek pravi, da ni storilec, potem ga more sodišče obsoditi, kajti potem je, tako pravi vsaj dr. Brejc, on storilec. — Če bi dr. Brejc na tak način zagovarjal tudi pred sodiščem, potem bi moral vsak nedolžen človek, katerega zagovarja dr. Brejc, biti zaprt.

Zadnji „Mir“ je zopet prav robot. V prejšnjih časih je vsaj samo zmerjal, sedaj govori ves čas o brcih, katere bodo dobili tisti ljudje, ki se potegujejo za C. in M. družbo. Najboljše pa so «Mirove» cvetke o mrčesih, kači in hudiču, o volkovih itd. S takimi priimki zmerja «Mir» te preklicane liberalce, to so namreč tisti ljudje, ki so v narodne namene mogoče več storili in več za narod žrtvovali, kakor pa različni klerikalni kričači. Z nobeno besedo ne more ne «Mir», ne kdo drugi dokazati, da smo mi zoper vero ali zoper narodne duhovnike. Zoper tiste smo pa prav odločno, ki imajo vero samo na jeziku in jo porabijo samo zato, da hočejo s pomočjo vere pridobiti denar in gospodarstvo. Takim voditeljem ne bomo sledili in če zvalite tudi vso Vaso gnojnico na nas!

Podružnica sv. C. in M. za Kotmavo vas in okolico priredi v nedeljo dne 5. junija 1910. ob 3. uri popoldne pri g. Matiji Prosekarju, posestniku in lesotrzcu na Plesivcu svoj redni letni občni zbor po sledečem sporedu: 1. Pozdray predsednika, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. sprejem in vpisovanje udov, 4. volitev odbora, 5. volitev zastopnikov za glavno skupščino, 6. razni govori in nasveti. Po zborovanju se vrši pod milim nebom, v slučaju neugodnega vremena v pokritih

prostorih velika ljudska veselica z govori in petjem, deklamacijami in godbo. Pri slavnosti sodeluje tudi pevsko in tamburaško društvo «Strel» iz Borovelj. Vstopnina k veselici 50 vinarjev. Vstopnice se dobijo pri blagajni na veselicnem prostoru. K obilni udeležbi vabi vse ude ter zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Pristojbine za oskrbo v deželnih bolnišnicah in deželni blaznici za Koroško za leto 1910 so določene tako-le: Celovec, deželna bolnišnica, 610 postelj, I. razred 8 K, II. razred 5 K, III. razred 2 K; dež. blaznica, 500 postelj I. razred 7 K, II. razred 4 K, III. razred 1.50 K; Beljak, cesarja Fran Josipa bolnišnica, 150 postelj, II. razred 6 K, III. razred 2 K 10 vin.; Volšperk, Nadvojvodinje Marije Valerije bolnišnica, III. razred 1 K 80 v.

Za 2000 kron ceneje je prodal mlin češki rodoljub Žak rojaku Čehu, nego so mu ponujali Nemci; tako je rešil Čehom en glas v I. volilnem razredu pri občinskih volitvah v Stavenicah na Moravskem in oteta je bila obmejna občina. Zmagali so Čehi. Slava možu, ki je tako nesebično podredil osebno korist občnemu narodnemu blagru!

Nemška šola brez otrok. Pred 5. leti so ustanovili za otroke steklarjev v Hlumu pri Treboni na Češkem nemško šolo. Podjetje se je nedavno preselilo z delavstvom vred drugam, a nemška šola je ostala — seveda brez otrok.

V nekem ljubljanskem dnevniku citamo dne 16. maja prav dober uvodni članek. — tarčo je zadel dopisnik s pripombo, da se niti vlada, niti Nemci slovenskih klerikalcev ne bojijo. — Ako so prišli «Orli», to so kranjski klerikalni telovadci na Kranjskem jih zovejo «Čuke» — v St. Jakob, se za to ni nihče zmenil. Vlada ve, da se pri takih klerikalnih shodih samo govori toda narodnega navdušenja ali kake narodne koristi ni. — Ko so pa hoteli priti «Sokoli» v St. Jakob, je bilo vse Nemštvo na Koroškem na nogah, kajti «Sokol» je razprežen ne le po vseh slovenskih deželah, temveč tudi po vseh slovanskih krajih. — Kjer se enkrat porodi «Sokol», tam Slovenstvo napreduje. Zato je pa tudi vlada v svoji bojzani za Nemce, prihod «Sokola» prepovedala.

P. n. poverjenikom in članom „Matice Slovenske“. Po §. 3. društvenih pravil je članarimo plačati v prvi polovici vsakega leta, a doslej je plačalo le 26 poverjenikov. Letos izide «Letopis» z imenikom ter pojde v tisk s 1. julijem. Kdor bo plačal pozneje, ne more več priti v imenik. Če plačujejo ljubljanski člani že za bodoče leto, ko prejmo knjige za prejšnje, in če se Mohorjani drže roka, se ga bodo morali držati tudi Matičarji.

Svetovna politika.

* Državni zbor ima na prvi seji dokončati debato o «Vojnem zboru» in rešiti nujni predlog o vseučiliščih. Seja klubskih načelnikov je sklenila, da ima biti zbornična seja le po enkrat na teden, da dobe odseki dovolj časa za delo.

* Svobodno združitev slovenskih strank v državnem zboru predlaga neki neimenovani poljski politik. Ta združitev ne bi imela biti nacionalen «blok», tudi ne zveza s klubskimi pravili, ampak le nekaka stalna konferenca, na katero bi vsaka meščanska slovenska stranka pošiljala gotovo število svojih zaupnikov. Če bo kaj kruha iz te moke, je še vprašanje.

* O telesni vzgoji mladine je izdal naučni minister grof Stürgkh naredbo, v kateri poziva ravnatelje in učiteljske zbornice, naj gledajo čim več odstranjevati zapreke, ki tiče v zunanjih razmerah. Priporoča se, pridobiti za podpiranje šolskega stremjenja tudi starše in varuhe ter prijatelje vzgoje; v ta namen naj bi se snovala posebna društva. Naredba upozarja na različne igre in športe, ki se deloma že negujejo v šolah in ki jih priporočajo strokovnjaki, zlasti na veslanje ter strelne vaje. Velika važnost se polaga na to, da naj tudi slabši letni čas in slabo vreme ne prekine takih vaj. Po dvakrat na teden naj bi popoldne ne bilo ne šolskega pouka, ne nalog. Tudi domače delo učencev naj bi se omejilo s tem, da bi se naloge izdelovale v šoli.

* Na francoskem narašča nezadovoljnost z rusko zunanjo politiko. «Temps» ostro kritizira preložitve 5. ruskega armadnega zbora z levega brega Visle v Perma in Vologdo in izraža svoje ogorčenost, da je o tako važni vojaški izpremembi izvedla francoska javnost šele vsled indiskrecije ruskih časopisov. Francosko-ruska zveza obsega vojaško pogodbo, katere se tiče tudi preložitve armadnega zbora. «Temps» pravi: Če obračamo pozornost na to stvar, ne mislimo, da povzročata sedanj evropski položaj kakšno vznemirjenje. Ampak mir se zaklada

na ravnotežju, ravnotežje pa na zvezah, ki imajo ceno le z ozirom na vojaški položaj.

* Homatije na Kreti. Na zadnji seji kreč. narodne skupščine je naznanil predsednik začasne vlade na Kreti, da se bode vlada pridružila vsem diplomatičnim korakom velevlasti za ohranitev sedanjega razmerja napram Turški. V današnji seji je izrekla zbornica vladi zaupanje in je sklenila, da ne more pripustiti mohamedanskih zastopnikov, ki nočejo priseči v imenu grškega kralja k posvetovanju, dasi se bode skrbelo za popolno varnost mohamedanskega prebivalstva na Kreti.

* Varstvene države za Krete so baje naznanile turški vladi, da smatrajo prisego krečan. poslancev v zbornici za neveljavno in da bodo proglasile nad Kreto obsedno stanje, ako bi se sklenilo poslati zastopnike na veliko grško narodno skupščino. Tudi nameravajo velevlasti grško narodno skupščino razpustiti.

Gospodarska vprašanja.

Moderna doba.

Vsak dan, vsak trenotek nas nauči kaj novega, prinaša nam uspehe raziskovanja učenjakov, iznajditeljev, spoznavamo nove snovi, nove stroje, nove načine izdelovanja, vsak dan se nam množe izkušnje.

Na podlagi starih izkušen in novih izumov se vedno izpreminja naša okolica, zdaj počasi, zdaj zopet bolj hitro.

Kjer so stale hisice naših prednikov, stoje danes moderno urejene in udobne velike palače, kjer je prej delala slabotna človeška roka, tam se danes vrte močnejši stroji, ki delajo bolj natančno in bolj poceni. Človeško roko nadomešča parna voda in električna sila.

S pomočjo novih naprav se človek brani povodnji, bliska in ognja, proti katerim ni imel prej nobene moči. Prenaša silo deročih gorskih rek stotine kilometrov daleč s pomočjo električne žice. Kako je velika n. pr. tudi razlika med prometom po železnici danes in med nekdanjim prometom z vozovi!

In če pogledamo zdravništvo, vidimo, kako velike dobrote nam tudi tu prinašajo skoro vsak dan uspehi te znanosti.

Korakati moramo z dobo, prisiljeni smo izkoriščati nove styari, nove naprave. Saj človeštvo vsak dan raste in vsak dan več potrebuje. Neopravičeno je obličati na starih uredbah in nemože je vedno se držati starih stvari.

Le tisti človek in le tisti narod res napreduje, ki je tako moder, da zna pametno izrabiti nove uredbe in nove stvari.

Tako je tudi v industriji. Tu izkuša industrijalec prekositi industrijalca, izkuša priti na podlagi dozdanih iskušenj z izdelkom, ki odgovarja vsem zahtevnim časa, da bi kar najbolje zadovoljil odjemalce in tako prekosil svojo konkurenco. Kolikor moderneje je urejeno izdelovanje, toliko boljši je seveda tudi izdelek sam.

In zato vi niti res, niti utemeljeno, če danes konkurenca n. pr. raznaša mnenje, da recimo «Kolinska cikorija» zato ni tako dobra, kakor konkurenčni izdelki, ker je nova.

Kolinska tovarna v Ljubljani, ki je kar najmoderneje urejena, ki ni prav nič štedila na svoji notranji uredbi, da bi bili njeni izdelki popolni na podlagi najnovejših izkušenj, ki izrablja le surovine najboljše kakovosti pod nadzorstvom najboljših strokovnjakov, nikakor ne razglasa izdelovalne metode za nekako čudovito tajnost, kakor to dela konkurenca; kajti danes je kemična znanost take napredovala, da t. zv. «tajnosti» v izdelovanju cikorije lahko nazovemo čiste navadno reklamno frazo, seveda reklamno frazo prav dvomljive vrednosti, čiste navadno bajko, katera naj vpliva na nestrokovnjake in jim sugerira nekaj, česar ni.

Kolinska tovarna, ki dokazuje mogočni razvoj slovenske industrije, je domače podjetje; v nji so razun dveh Čehov zaposleni sami Slovenci, ki s tem dokazujejo, da je slovenski delavec zmožen za najboljša dela, in zato je žaljiva trditev konkurence, da zato tovarna ne more izdelovati dobrega blaga, ker slovensko delavstvo ni dobro.

Pri izbiri delavstva tovarna seveda skrbno gleda na to, da ima le zanesljive in res zmožne delavne moči, ker le na ta način lahko prekašajo njeni izdelki pri današnjem težkem konkurenčnem boju tuje konkurenčne izdelke.

Zato opozarjamo našo javnost na to podjetje in ga kar najtopleje priporočamo, kajti prepričani smo, da s tem, da ga podpiramo, podpiramo svoje ljudi in pospešujemo svojo industrijo proti tuji industriji, ki se more opirati le na staro navado, iz katere vleče dobiček in izrablja naš narod. Če je tudi res, da je stara navada železna srajca, smo pa vendarle prepričani, da je nele mogoče to železno srajco sleči, temveč, da to tudi moramo že enkrat storiti prav energično, če hočemo v svoji gospodarski osamosvojitvi kaj napredovati.

Kdaj bo zmanjkalo železne rude na zemlji? Leta 1880. se je izkopalo iz zemlje komaj dva miliona ton železne rude, a leta 1850. okoli 10.8 milijonov ton. To število pa je narastlo leta 1901. na 84 in tritret milijona ton. Kakor bo nekoč zmanjkalo premoga, tako bo tudi zmanjkalo dobaviše najkoristnejše in najrazširjeneje kovine na zemlji.

Zato so se začeli izpraševati mnogi učenjaki, kdaj se bo to zgodila. Po statistiki profesorja A. Briuza se more ceniti množina uporabljive železne rude na zemlji na 9000 milijonov ton; od tega odpade 2200 milijonov ton na Nemško, 1500 milijonov na Rusko in Francosko, 1100 milijonov na ameriške Zvezne države, 1000 milijonov na Švedsko, 500 milijonov ton na Anglesko. Ako je za 50 milijonov ton letne železne produkcije, treba 100 do 150 milijonov ton železne rude, se bo izčrpala vsa zaloga železne rude pred koncem 20 stoletja. Vendar pa, ako pomislimo na velikanske pokrajine naše zemlje, ki še niso preiskane, koliko imajo v sebi rude, je razmišljanje gori omenjenega profesorja nekoliko preveč pesimistično, tudi ker ni mislil na možnost, da bi se v potrebi rabilo tudi ono rudo, ki je sedaj niso izrabljali zaradi premajhne vsebine železa, a takih rud je silno mnogo. Nabaja se tudi pri nas v precejšnji množini.

Abesinski cesar Menelik.

Francoski listi so prijaviili vest, da je abesinski cesar Menelik umrl. Sedaj so zopet začeli dvomiti o njegovi smrti, zlasti ker se uradno potrjuje, da Neguš Menelik še živi. Menelik je bil evropski kulturi zelo naklonjen, zadnje čase se je posebno zanimal za avtomobile. Znano je tudi, da je bil dober vojskovodja in je svoje dni našeskal Lahe.

Raznoterosti.

† **Popravek.** «Korošec» je prinesel smešnico da je v «Miru» le datum nov. To ni res, «Mir» prinaša tudi poročila o ženitvah in močitvah fajmoštrovih bratov in fajmoštrovih sester, vrh tega pa še poročila o predstavah «Lurške pasterice». To bodi resnica na ljube popravljeno.

† V **Čeških Budjojevicah** je izvedel Narodni svest češki privatno štetje ljudstva. Vsega prebivalstva je 40 tisoč; Čehov 26 in pol tisoč (60 8%), Nemcev 10 1/2 tisoč (31%). Število Čeha se je za zadnjih 10 let znatno povečalo in sicer za 5380 oseb. — Tako se Čehi potegujejo za svojo narodnost. Pred ofcielnim štetjem izvedejo vedno privatno štetje, in tako pokažejo uradne številke pred celim svetom kot golo laž, kot produkt brezobzirnega pritiska na gospodarsko slabejše. Posredno pa s tem postopanjem vendar zabranijo najhujše krivice številnih organov, ker se ti vendar le bojijo, postaviti resnico prav očitno na glavo. Ali bi se to privatno štetje ne dalo posoemati tudi pri nas?

† **Ljudsko štetje**, ki se ima izvršiti koncem tega leta in ki bo velike važnosti za nadaljni razvoj narodostnega vprašanja, je obravnavala okrajna konferenca socialno-demokratske stranke v Teplicah na Češkem in je protestirala proti temu, da se tudi pri letošnjem štetju določijo le občevalni in ne materini jezik. Ker se bo pa gotovo pri določevanju občevalnega jezika ponavljal pritisk na gospodarsko slabejše od strani nemških delodajalcev, občin in vseh organov, ki imajo v roki gospodarsko in politično moč, pozivlja konferenca državne urade, da bi se na obrambo svobodnega izraza naredili že začasno primerni koraki in da bi se šteje samo vršilo pod kontrolo izvoljenih zapupnikov delavstva. Obenem je konferenca sklenila izvesti privatno štetje. Tako se češki socialni demokratje potegujejo za svoj jezik. Sicer je misel, naj

se vrši štetje (posebno to, pri katerem se določa «občevalen jezik») pod primerno kontrolo interesentov zelo važna, predvsem za nas Korošce, kjer se kakor uči žalostna skušnjava, ponavljajo redno najneverjetnejši pritiski.

† **Povodnji.** Ker po ravninah v enomer dežuje in po gorah venomer sneži, so vode zelo narasle in večje reke so izstopile iz strug (rečis). Kakor se poroča, je poplavila Donava na Nižjem Avstrijskem in na Ogrskem velike ravnine in je že potrgala veliko jezov.

† **Potres v Ameriki.** V Ameriki je bil strašen potres. Mesti Kartaga in Kostarika sta razdejani. Koliko ljudi je zasutih se še ne ve, ker je vse zmedeno in zbegano. Nekateri pravijo, da je mrtvih čez 500 ljudi, zopet drugi poročajo, da bi jih imelo biti mrtvih čez tisoč. Ko se je začelo tresti, so bežali ljudje iz hiš, na ulicah pa so jih zasule podirajoče se hiše.

† **Nesreča v rudokopu.** V rudokopu Dalos v državi Alabama (Združene države v Ameriki) so se vneli v 200 metrov globoki jami plini. (Taki plini se vsemaje tako kakor smodnik.) Več kot 300 rudarjev je mrtvih.

† V **Petrogradu** bi imelo biti po štetju policije 50 tisoč prostitutk. Te so večinoma iz drugih držav privandrane ženske. Vlada namerava zdaj izgnati vse te privandranke.

† **Vzorna državna uprava na Grškem.** List «Karo» poroča zopet o velikih poneverjenjih uplivihih uradnikov in politikov. Državno pravdnistvo je že uvedlo preiskavo in pa proglasilo, da mu naj listi in zasebniki, ki bi kaj vedeli o zločinih v državni upravi, takoj dalo na razpolago dotično gradivo.

† **Sokolska misel** se širi čimdalje bolj. Danes je organiziranih čeških Sokolov nad 78.000, poljskih 20.000 hrvaških 12.500, slovenskih 6300, bolgarskih 4460, srbskih (v kraljestvu) 9000. — Ko bi le slovenska številka bila večja!

† **Nakup Novega Pzara.** Belgrajsko «Zvono» poroča, da se baje srbska vlada pogaja za nakup novopazarskega sandžaka za 200 milj. dinarjev.

† **Čin zblaznele matere.** Žena trgovca Andreja v Lipskem je prerezala v odsotnosti svojega moža štirim otrokom in sebi vrat ter z njimi vred umrla. Nesrečna ženska je najbrže zblaznela.

† **Zbessnela vojaška straža.** V Toulonu na Francoskem je zbesnel nenadoma vojak, ki je stal

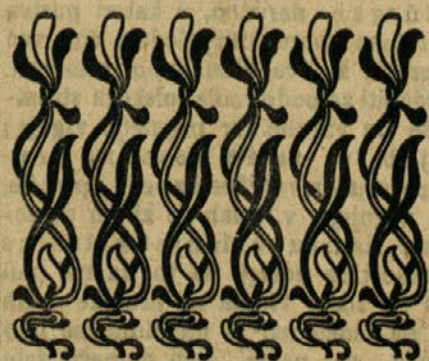
† **Največja angleška križarka.** Na ladjepo nici v Barrowu so pričeli z gradnjo največje angleške križarke «Princess Royal». Imela bo hitrost križarke I. reda in bode armirana kakor velike vojne ladije.

† **Strašne razmere** so našli v Obuhovi bolnišnici v Peterburgu. Bolniki, ki so internirani kot alkoholiki, so morali spati kar na hodnikih. Kakih 500 jih je bilo v barakah, zbitih iz tankih desk. Kopalisce je bilo obenem — bufet. Po mizah in stenah je bilo vse polno golazni.

† **Divjaki pojedli misionarje.** Mornarji jadernice «Marie Winkelmann», katera je priplula h Tonga-otokov, poročajo, da so na Sauvage-otokis (Tih ocean) divjaki ubili in snedli presbiterianskega misionarja Obkina in Mattersona.

Vina

štajerska, dolenska, goriška, vipavska, istrijska, dalmatinska, jamčeno pristna

† **Češke knjižnice** imajo na Češkem 849.787 knjig, 52 okrajev ima javne knjižnice z več nego 6000 knjigami. Nad 10.000 knjig ima pa 18 čeških knjižnic. Zato so pa Čehi v Avstriji glede izobrazbe na prvem mestu. — Kdaj bo tudi pri nas tako dobre poskrbljeno za javne knjižnice!

Slovinci, ne zablte družbe SV. CIRILA IN METODAI

:: Našim rodbinam priporočamo ::
Kolinsko cikorijo.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig

52-4

družba z omejeno zavezo v Borovjah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Varstvena znamka: „SIDRO“

Sinemet Capsici comp.,

nadomestek za 38

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot **izvratno, bolečine to- izžeče in odvajalno vmetenje pri pre- hlajenju** i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega posvoda priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice in skatlje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlalem levu“

v Pragi

Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-25

Agro-Merkur

r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 3.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

☞ **Kolodvorska cesta št. 27.** ☞

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavclje. **Eskompt in inkasso menio. :: Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. Podr. v Spiljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—53

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.